

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 372/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť A. P., B., zastúpenej JUDr. A. K., Č., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 79/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júla 2009 doručená sťažnosť A. P., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 79/2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 9. apríla 2008 okresnému súdu návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „návrh na vyporiadanie BSM“). V sťažnosti sťažovateľka uvádza, že okresný súd takmer rok vo veci nekonal, preto podala 14. januára 2009 „žiadosť o urýchlenie konania“. Zabezpečiť plynulý priebeh konania sa usilovala aj svojimi ďalšími podaniami z 2. marca 2009 a 13. marca 2009. Podľa vyjadrenia sťažovateľky súd do dnešného dňa nekoná a na jej podania vôbec nereaguje.

V postupe okresného súdu vidí sťažovateľka porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnému súdu navrhuje, aby vyslovil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 79/2008 okresný súd porušil jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu vo veci konať a priznal jej primerané finančné zadosťučinenia v sume 2 000 €, ako aj úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si už pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie vecí v primeranej lehote, z tohto dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, III. ÚS 109/07).

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého sa mal dopustiť okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 79/2008.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 167/03). Posúdenie otázky, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03).

Ústavný súd na základe svojej konštantnej judikatúry (I. ÚS 120/03, I. ÚS 66/04, II. ÚS 57/01) berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom..., ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03), resp. že „na základe skutočností uvedených v sťažnosti nemožno postup súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 131/03).

Ústavný súd z predloženého spisového materiálu sp. zn. 7 C 79/2008 zistil, že okresný súd sa v počiatkovej fáze konania začatého 9. apríla 2008 zaoberal poplatkovou

povinnosťou sťažovateľky a uznesením z 23. júna 2008 priznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov.

Sťažovateľka podala okresnému súdu 14. januára 2009 „žiadost' o urýchlenie konania“ a obdobnými podaniami urgovala okresný súd aj 2. marca 2009 a 13. marca 2009.

Okresný súd 30. septembra 2009 určil termín pojednávania na 12. október 2009 a na tomto pojednávaní doručil sťažovateľke vyjadrenie odporcu. Sťažovateľka požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu nedostatku času na prípravu a takisto z dôvodu zabezpečenia právneho zastúpenia vo veci. Okresný súd pojednávanie odročil na 18. november 2009, ktoré bolo podľa zistenia ústavného súdu odročené na 20. január 2010.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe zistených skutočností považovať postup okresného súdu za taký, ktorý by bolo možné najmä vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania (jeden rok a šesť mesiacov) kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle citovaného článku ústavy. V postupe okresného súdu je síce možné zistiť aj prietah v trvaní približne 1 roka a 3 mesiacov (obdobie od 23. júna 2008, keď okresný súd rozhodol o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov pre sťažovateľku, do 12. októbra 2009, keď vykonal vo veci pojednávanie), išlo však doteraz o ojedinelý prietah, ktorý bol následným začatím vykonávania úkonov zo strany okresného súdu, a to určením termínu a vykonaním pojednávania 12. októbra 2009, napravený.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre uznal, že „nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (IV. ÚS 203/03), pričom jednorazový prietah v konaní súdu nesignalizuje bez ďalšieho možnosť zbytočných prietahov v konaní.

Na základe všetkých uvedených skutočností a berúc do úvahy doterajšiu dobu konania pred okresným súdom ústavný súd konštatuje, že doterajší postup okresného súdu nesignalizuje možnosť zbytočných prietahov v konaní, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné

preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, preto sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako návrh zjavne neopodstatnený.

Nad rámec uvedeného považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V konaní, v ktorom sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, považuje ústavný súd za takýto účinný právny prostriedok ochrany, ktorý môže prispieť k zabezpečeniu plynulosti a primeranej rýchlosti konania, sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi príslušného okresného súdu poskytovanú ustanoveniami § 62 a nasledujúcich zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Sťažovateľka v sťažnosti síce uviedla a zároveň z príloh sťažnosti a zo spisového materiálu okresného súdu bolo zistené, že adresovala okresnému súdu niekoľko podaní, v ktorých žiadala o urýchlenie konania (podania zo 14. januára 2009, 2. marca 2009 a 13. marca 2009), išlo tu však o podania adresované len k spisovej značke podaného návrhu na vyporiadanie BSM, a nie o kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v konaní v zmysle zákona o súdoch, teda adresovanú predsedovi okresného súdu, ktorá by bola spôsobilá iniciovať postup upravený relevantnými ustanoveniami citovaného zákona.

V sťažnosti teda sťažovateľka nepreukázala a ani z príloh sťažnosti nevyplýva, že by účinne využila zákonom ustanovený právny prostriedok podľa zákona o súdoch, súčasne tiež nepreukázala, že túto podmienku nesplnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa [§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne napr. III. ÚS 197/05, III. ÚS 13/06)]. Zistená neprípustnosť by tak prichádzala do úvahy ako ďalší dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že toto jeho rozhodnutie nebráni sťažovateľke opätovne sa obrátiť so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti v napadnutom konaní na okresnom súde dochádzalo k zbytočným priet'ahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2009